

Miljöplan

Föreningen Carlskrona Veteranbåtar

Antagen vid extra årsmötet 2020-08-27 och uppdaterad/anpassad till föreningens nya lokalisering på Saltö Varv av styrelsen 2022-06-10.

BAKGRUND

I samband med föreningens (Föreningen Carlskrona Veteranbåtar, CVB) flytt från Rosenholms udde undersöktes ett mycket stort antal möjliga nya lokaliseringar för vår verksamhet. Efter dialog med Kommunen föll valet slutligen på Saltö varv. Valet var inte självklart framför allt fanns stora tveksamheter avseende konstaterade markföroreningar.

Länsstyrelsen har identifierat Saltö varv som ett potentiellt förorenat område i EBH-stödet. Det finns dock ingen MIFO-inventering utförd över området. Kommunen genomförde dock en undersökning av området innan CVB tillträdde, undersökningen genomfördes av företaget WSP. Undersökningen visade att det förekommer halter över MKM i åtta av arton analyserade prover inom Saltö varvs verksamhetsområde. Föroreningar som påträffats i halter över MKM är metaller, oljekolväten, PCB, tennorganiska föreningar och irgarol. Föroreningar kopplade till båtbottnfärger (tennorganiska föreningar, diuron, irgarol, koppar och zink) har påvisats över hela området, både i ytliga prov och i något djupare prov. Särskilt höga halter har påvisats i de två provpunkterna närmast havet där båtar tas upp och tvättas. Halter av koppar och zink var i dessa två provpunkter mycket över MKM vid ytterligare en punkt var även halten av PAH-H mycket över MKM. Vidare påvisades även förhöjda halter av oljekolväten här, bl.a. tunga alifater MKM vid 11 punkter.

Ingen riskbedömning har utförts, men baserat på resultaten i föreliggande undersökning bedömde WSP att de påvisade halterna inte medföra några oacceptabla risker för människors hälsa, då endast enstaka halter överskrider hälsoriktvärden för MKM. Inga halter över riktvärden för korttidsexponering eller akuttoxicitet har påvisats. Dock kan inte oacceptabla risker för miljö uteslutas baserat på de halter som påträffats.

Denna miljöplan fokuserar på lämpliga förebyggande åtgärder för att bryta den negativa potentiellt miljöfarliga utvecklingen vid Saltö Varv där Föreningen Carlskrona Veteranbåtar bedriver sin verksamhet.

När det gäller båtuppläggningsplatser är det kommunen som har rollen av tillsynsmyndighet och har därmed mandat att bl.a. ålägga den som är ansvarig enligt miljöbalkens regler att vidta avhjälpandeåtgärder. För detta ska Kommunen upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Planen ska grundas på den behovsutredning som avses i Miljötillsynsförordningens 6 § och det register som avses i 7 §. Kommunernas ansvar följer av att båtuppläggningsplatser omfattas av begreppet miljöfarlig verksamhet i miljöbalken (MB 9 kap 1 §) men inte är tillståndspliktiga. Hur detta skall genomföras i en framtid diskuteras f.n. mellan

kommunen och kommunens båtklubbar.

Grundregeln avseende ansvar för förorenade mark och vattenområden är att den som bedriver eller har bedrivit den verksamhet som gav upphov till föroreningen (verksamhetsutövaren) ansvarar för att avhjälpa den i den omfattning det kan anses skäligt.

Ansvar för verksamhetsutövare är solidariskt vilket innebär att vem som helst av de verksamhetsutövare som bidragit till föroreningen kan åläggas att svara för avhjälpandet. Verksamhetsutövare som kan visa att hans bidrag till miljöskadan är så obetydligt att det inte ensamt motiverar något avhjälpande så ansvarar hen endast för den del som motsvarar det egna bidraget till skadan. Genomförda undersökningar enligt ovan och CVB åtgärder för att förhindra fortsatt förorening till följd a CVB:s verksamhet blir här centrala för denna miljöplans inriktning.

CVB är att betrakta som utövare av den verksamhet som bedrivs inom föreningen och av respektive föreningsmedlem och därmed ansvarig gentemot tillsynsmyndigheten för eventuella föroreningar.

Den enskilde medlemmen ansvarar gentemot föreningen för arbetet med sin båt och i gemensamma lokaler och utrustningar. Denna miljöplan reglerar övergripande hur verksamheten får bedrivas och skyldighet att vidta alla relevanta skyddsåtgärder, detta gäller för såväl föreningen som för enskilda båtägare.

MILJÖPLAN

Den verksamhet som bedrivs inom föreningen ska följa gällande lagar, regelverk och målsättningar, Miljöplanen ska bidra till att dessa mål uppfylls.

Miljöplanen syftar till:

- att löpande inventera potentiell miljöskadlig verksamhet,
- att verksamheten ska förorsaka minimal miljöpåverkan,
- att verksamheten ska bedrivas i enlighet med samhällets miljökrav,
- att öka medlemmarnas miljömedvetenhet,
- att fungera som guide för miljöarbetet inom klubben,
- att vägleda styrelsen i sitt arbete,
- att ställa upp regler för klubbverksamhet som innebär miljörisiker och
- att informera medlemmar och ev. gäster om gällande miljöregler.

Övergripande plan för att uppnå målen:

- Miljöplanen ska göras väl känd för klubbens medlemmar och gäster genom anslag på föreningens anslagstavla och hemsida.
- Medlemmar är skyldiga att ta miljöhänsyn och medlemskap i båtklubben förutsätter att denna miljöplan efterföljs.
- Miljöarbetet inom klubben ska följa Svenska Båtunionens målsättning att utveckla ett båtliv i balans med naturen.
- Styrelsen ska utföra årlig översyn av planen. I detta arbete ingår att göra inspektion av området.
- Medlemmar uppmanas att bidra till att land- och vattenmiljön inom klubbområdet hålls rena. Miljörisiker och miljöproblem ska anmälas till styrelsen.

Toaletter och Latrin:

Toalett finns i klubblokalen och i maskinverkstan. Någon anläggning för tömning av båtens toalettank finns inte inom området.

Medlemmar uppmanas att följa de regler och lagar som gäller för tömning av båttoaletter. Föreningen Carlsrona Veteranbåtar hänvisar sina medlemmar till de kommunala tömningsstationerna för båttoaletter.

Avfall:

Hushållssopor och kompost kan slängas i de soptunnor som står uppställda utanför båthallen. Tömning av dessa kärl ombesörjs av affärsverken.

Osorterat avfall därutöver lämnas i därför avsedd container undantaget miljöfarligt avfall.

Miljöfarligt avfall som spillolja, färgrester, glykol, lösningsmedel, batterier, el- och elektronikskrot i ovanstående sopkärl samt bildäck är förbjudet att slänga i container för osorterat avfall. Den enskilde båtägaren ansvarar för att miljöfarligt avfall omhändertas och avlämnas till kommunens miljöstation.

Rustning av båtar:

- Endast tillåtna bottenfärger för området (ostkusten, insjöar) giftfri godkänd färg får användas för båtar som ska ligga föreningens område. Läs mer om godkända färger på Kemikalieinspektionens hemsida www.kemi.se
- Vid bottenkrapning och bottenmålning ska färgrester samlas upp för omhändertagande. Detta

gäller inte minst gamla träbåtar där blymönja kan förekomma. *Lägg t.ex. en presenning under båten för att samla upp slip- och färgrester och lämna som miljöfarligt avfall.*

- Färgrester, lösningsmedelsskvättar, etc. ska lämna till miljöstation.
- Torra färgpytsar och liknande kan slängas i vår container för osorterat avfall.
- Vid slipningsarbeten och liknande, *använd en slipmaskin kopplad till en grovdammsugare.* Tänk på att använda personlig skyddsutrustning!
- Vid motorkonservering ska gammal olja, oljefilter, bränslefilter, glykol och andra miljöfarliga ämnen lämnas som miljöfarligt avfall.

Båttvättning:

Normalt förekommer inget behov av att bottentvätta under båtsäsongen men i samband med upptagningen på hösten sker normalt tvättning av botten. Föreningen har en särskild anläggning båtbottentvätt som är obligatorisk att använda vid upptagning och förvaring av båt inom föreningens område.

Årlig miljögenomgång:

Minst en gång per år genomför föreningens styrelse under särskild punkt vid ett sammanträde diskutera miljöarbetet inom klubben, denna diskussion föregås av en miljöinspektion på området under ledning av miljöombud.

Bilagor

1. Miljöanpassat båtliv inför sjösättning
2. Miljöanpassat båtliv torrsättning m.m.
3. Sammanfattning av Svenska Båtunionens miljöprogram

Miljöanpassat båtliv inför sjösättning.

När du ska rengöra båten

- Skrapa bort kvarsittande havstulpaner med spackelspade.
- Tvätta bort kvarvarande påväxt med ättika och vatten.
- Välj båtårdsprodukter med hänsyn till miljön.
  - För båtdäcket räcker det oftast med varmt vatten och såpa. Undvik diskmedel som innehåller fosfater och andra ämnen som skadar livet i vattnet.
  - För att rengöra och polera fribord – välj miljömärkta produkter. Använd inte mer än nödvändigt och undvik att spilla på marken genom att placera ut en presenning under skrovet. Använd rätt skyddsutrustning för dig själv!
  - Undvik så kallade nano-produkter.

Om eller när du köper nytt

- Byt ut tampar och rep som börjat vittra. De kan avge mikroplast till naturen.
- Var uppmärksam när du köper dynor och kapell. Dessa produkter kan vara impregnerade med flamskyddsmedel eller andra kemikalier som är skadliga för både din hälsa och miljön.
- Välj produkter som håller länge, det är oftast bäst både för plånboken och miljön. Om produkten är trasig, se om den går att laga istället för att köpa nytt.

Samla upp glykolen

- Om du använt etylenglykol för vinterkonservering, starta igång motorn på land och samla ihop all konserveringsvätska.
  - Lämna in den uttjänta glykolen som farligt avfall till kommunens återvinningscentral.
  - Etylenglykol är starkt giftigt för både människa och miljön och bör undvikas. Använd den mer miljövänliga propylenglykolen istället i höst.

Om du ska använda bottenfärg

- Behöver du verkligen måla? Idag finns det många alternativa metoder till bottenfärg för nästan alla båtar, exempelvis borsttvätt, skroveduk, båtlift eller möjligheten att semestra i sötvatten för att undvika påväxt.
- Om du inte kan använda en alternativ metod, välj en bottenfärg som är godkänd för det vatten där du har din hemmahamn (huvudsaklig förtöjningsplats).
  - Har du din båt både i havet och i en insjö så är det reglerna för det känsligaste vattnet som gäller, läs mer på Kemikalieinspektionens hemsida.
  - Tänk på att inte måla mer än vad som behövs, det räcker oftast med att bättringsmåla på begränsade ytor.

Miljöanpassat båtliv torrsättning m.m.

Innan och när du tar upp båten:

- Töm toalettavfallet på närmaste tömningsstation. Hitta din närmsta station på Transportstyrelsens hamnkarta för fritidsbåtar.
- Tvätta av båtskrovet i föreningens båtbottentvätt.

När du har tagit upp båten:

- Ta hand om miljöfarligt avfall, exempelvis gammal olja, olje-/bränslefilter, förbrukad kylvätska och trasiga batterier. Samla upp oljehaltigt vatten som finns i kölsvinet. Lämna in allt avfall till kommunens återvinningscentral.
- Frostskydda din motor med miljövänligt frostskyddsmedel, exempelvis propylenglykol. Undvik etylenglykol som är starkt giftigt för både människa och miljö. Följ tillverkarens anvisningar.
- Konservera toalett och avlopp med miljömärkt frostskyddsmedel där vätskan inte kan samlas upp igen i vår, exempelvis Kemetyl Antifrost Natur eller Vake Antifrost.
- Om du ska rengöra båten, använd miljövänliga produkter. Oftast räcker varmt vatten med grön såpa.

Om du tänker sanera skrovet från biocidfärg inför kommande båtsäsong:

Informera din båtklubb om att du tänker sanera skrovet under kommande vinter/vår. Följ båtklubbens instruktioner för båtbottnsanering och ta del av Skrovmålets rekommendationer om sanering av båtbottnfärg, som du hittar på [Transportstyrelsens hemsida](#).

- Rekommenderade saneringsmetoder är slipning, torrskrapning samt gelbehandling med skrapa. Blästring med soda, sand eller kolsyra ska bara utföras av yrkeskunnig person.
- För att saneringen ska kunna utföras på ett säkert sätt för både människa och miljö, behöver följande åtgärder vidtas:
  - Marktäckande material under båten samt tätt väderskydd runt båten.
  - Använd rätt skyddsutrustning för vald saneringsmetod. Vid slipning bör exempelvis ansiktsmask med partikelfilter, skyddsoverall och handskar användas samt en slipmaskin kopplad till industridammsugare (H-klass).
  - Färgrester, skrap- och slipdamm, täckmaterial, skyddskläder och dammsugarpåsar som använts hanteras som farligt avfall. Samla ihop och lämna till kommunens återvinningscentral. Detta gäller både om arbetet inte kan färdigställas vid ett och samma tillfälle samt när arbetet är avslutat.

Sammanfattning av Svenska Båtunionens miljöprogram

Svenska Båtunionens miljökommitté arbetar kontinuerligt med miljöfrågor och hur vi som utövare av båtliv och ägare av båt kan bli mer miljömedvetna och på så sätt värna om vår vattenmiljö.

Miljökommittén har utformat ett miljöprogram som ska eftersträvas av så väl enskilda båtägare som båtklubbar och förbund.

I Svenska Båtunionens miljöprogram framhåller vi bland annat följande:

- De miljöregler som kommuner och myndigheter ställer ska vara grundade på vetenskap och beprövad erfarenhet. Reglerna ska vara likartade i alla delar av landet om förutsättningarna är desamma.
- Tillförsel av näringsämnen till havet måste minska. Båtlivet bidrar till det genom att inte släppa ut avlopp i vattnet. Fler landbaserade toaletter och fler tömningsstationer bidrar till att minska övergödningen.
- Utsläpp av klimatpåverkande ämnen måste minskas. Alternativ till dagens förbränningsmotorer ska stimuleras, liksom fossilfria bränslen. Vi förordar ”eco driving”.
- All användning av farliga ämnen ska minimeras. Markområden runt uppställningsplatser får inte tillföras farliga ämnen eller ämnen som påverkar miljön negativt.
- Allt fler målar allt mindre med biocidfärg på båtbottnen. Vi vill att den trenden fortsätter.
- Myndigheternas regler för biocidfärg måste vara likartade för alla båtar som ligger i samma vatten och de ska vara tydliga. Det ska inte finnas oklarheter om vad som är förbjudet eller tillåtet.
- All spridning av oönskade djur och växter mellan olika vatten ska undvikas. Gör ren båt och redskap vid förflyttning mellan sjöar.
- System för återvinning/skrotning av utjänta båtar måste införas. Olika aktörer ska här ta ett gemensamt ansvar.
- Alla båtklubbar och båtförbund ska ha miljösamordnare som ingår i styrelsen. Alla klubbar ska anta en miljöpolicy/miljöprogram.